

ת"פ (חיפה) 4018/05 - מר משה אבדלחק נ' מדינת ישראל מר אחסאן רוחאנה

ת"פ (חיפה) 4018-05 - מר משה אבדלחק נ' מדינת ישראל מר אחסאן רוחאנהמחוזי חיפה
ת"פ (חיפה) 4018-05
מר משה אבדלחק
נגד
מדינת ישראל מר אחסאן רוחאנה
בית המשפט המחוזי בחיפה
[25.09.2024]
כבוד השופט גיל קרזבום
החלטה
כללי

1. בתאריך 22/6/05 נדון המבקש בגין עבירות של גרימת חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, והחזקת סכין, ל-4 שנות מאסר לריצוי בפועל, 18 חודשי מאסר על תנאי ופיצוי כספי בסך ₪ 10,000 לטובת המשיב 2 (המתלונן בתיק).
2. לפני עתירת המבקש לביטול תוספת הפיגורים שהצטברה בגין אי תשלום מלוא סכום הפיצוי במועד.
3. תוספת הפיגורים במועד הגשת הבקשה עמדה על סך ₪ 17,711 ונכון ליום 20.08.24 על סך של ₪ 16,661 בעקבות עמידת המבקש בהסדר התשלומים.
4. בקליפת האגוז על האופן בו נצברה ריבית הפיגורים:
בתאריך 20.7.05 לאחר שסכום הפיצוי לא שולם במועד, הועבר הטיפול בגבייתו למרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות (להלן: "המרכז") והפיצוי הפך ל"חוב" כפי הגדרתו בחוק המרכז. משהמבקש לא פעל להסדרת החוב, נקט המרכז בהליכים שונים לגבייתו, הליכים אשר לא הניבו פרי, ובתאריך 09.12.12 במסגרת החלטת כב' הרשם לענייני המרכז, הוטלו על המבקש הגבלות בהתאם לדין, ונקבע כי החוב יפרס ל-138 תשלומים בגובה 150 ₪. המבקש עמד בתשלומים מידי חודש, ובהתאם בתאריך 11.06.13 בוטלו ההגבלות.
בהמשך, לאחר שהמבקש שלא הצליח לעמוד בהסדר התשלומים הוא פנה מספר פעמים בבקשות נוספות להסדר, ובתאריך 14.03.21 ניתנה על ידי כב' הרשמת לענייני המרכז החלטה לפיה על המבקש לשלם את כל התשלומים שנקבעו לו ביום 9.12.12 בכל 28 לחודש קלנדרי החל מחודש מרץ 2021 וככל שלא ישלם תוחזרנה ההגבלות. ממועד זה ועד היום המבקש עומד בהסדר.

יובהר כי בין שתי ההחלטות הנ"ל (9.12.12 ו-14.3.21) נצברה תוספת הפיגורים נשוא הבקשה. טענות המבקש

5. לטענת המבקש הפיצוי הוטל ללא מועד תשלום עתידי, קרי פירעון מידי והמבקש שהיה אסיר לתקופה ארוכה לא יכול היה לעמוד בתשלום.

נטען כי תוספת הפיגורים נצברה גם בתקופה בה הוא עמד בהסדר התשלומים, וצבירת הפיגורים בתקופה זו פסולה ועומדת בניגוד לתכלית החוק. לשיטת המבקש המשיבה לא הוכיחה אחרת והעובדה שלא קיימים נתונים על הריביות שנצברו החל משנת 2012 פוגעת ביכולתו לטעון ביחס לריביות שנצברו, ובהתאם ביקש כאמור לראות בתוספת הפיגורים ככזו שנצברה בתקופה בה עמד בהסדר, ומטעם זה בלבד יש להיעתר לבקשה במלואה.

המבקש הדגיש את העובדה שעד שנת 2021 הוא שילם בהתאם להסדר סך של 9910 ש"ח, סכום הנושק לגובה הפיצוי כולו, וכל שהפריד בין תשלום מלוא הפיצוי היה סכום פעוט של 90 ₪. עוד הפנה לעובדה שעד היום המבקש שילם סכום של יותר מ-16,000 ₪ הגבוה בכ-7,000 ₪ מסך הפיצוי שהוטל, ומדובר בנסיבה משמעותית המצדיקה אף היא את ביטול תוספת הפיגורים.

המבקש הפנה לחלוף הזמן הרב ממועד גזר הדין, לשינוי בנסיבותיו האישיות לאחר מתן גזר הדין, העובדה שהוא חי בדוחק כלכלי רב, בקושי שורד, מתגורר בגפו, הוצא נגדו צו פינוי מדירת אימו, כיום נאלץ לשלם שכר דירה בסך 3,700 ₪, והוא מתקיים מקצבת נכות בשל מצבו הנפשי והגופני. ציין את התמכרותו לסמים ומאמצי הגמילה המוצלחים שעבר, והפנה לעובדה שבשנת 2017 עבר תאונת דרכים קשה במהלכה נגרמה לו פציעה קשה בשתי ידיו, הוא עבר סדרת ניתוחים לרבות קטיעת שלוש אצבעות, והוא סובל מנכות בגובה של 100%. הדגיש כי כיום הוא עושה כל שניתן על מנת לנהל אורח חיים נורמטיבי, ומשקיע מאמצים רבים על מנת לעמוד בהסדר התשלומים.

עוד ביקש להביא בחשבון את העובדה שהמשיב 2 הסכים לביטול תוספת הפיגורים, אך חזר בו מהסכמתו לאחר שהתברר כי מדובר בסכום גבוה בהרבה מזה שהמשיבה 1 ציינה בטעות (2,000 ₪ במקום 17,000 ש"ח).

בנוסף טען, כי דירת המשפחה (בה התגורר עד לא מזמן) טרם נמכרה, ואין באפשרותו לשלם את יתרת החוב באמצעות הסכום שיקבל עבור חלקו במכירה, כך שלא מדובר בנתון רלוונטי.

6. לסיכום טען כי במכלול כלל הנסיבות, ובהתחשב בכללי הצדק הטבעי על בית המשפט להפעיל את סמכותו, ולהורות על ביטול תוספת הפיגורים. הפנה לפסיקה רלוונטית.

תגובת המשיבה

7. המשיבה הבהירה כי די בעובדה שהמבקש לא עמד בתשלום אחד, כדי שהסדר התשלומים יתבטל וריבית הפיגורים תצטבר רטרואקטיבית מיום קביעת ההסדר ועד ליום ביטולו, ובהתאם אין משמעות לעמידה חלקית בהסדר התשלומים, כפי שאירע במקרה הנדון. עוד ציינה כי מאז שנת 2021 המבקש עומד בהסדר התשלומים, ולא נצברה לחובתו כל ריבית פיגורים נוספות, והריבית נשוא הבקשה נצברה בתקופה קודמת.

אשר להסכמתו הראשונית של המתלון לוותר על תוספת הפיגורים טענה כי זו נבעה מכך שסבר שמדובר בסכום של כ-2,000 ₪ בלבד, וכנודע לו כי הסכום עומד על סך של 17,000 ₪ חזר בו מהסכמתו, וזו זכותו.

בכל הנוגע לגובה החוב המשיבה אישרה כי המבקש שילם עד ליום קביעת הסדר התשלומים האחרון (משנת 2021) סכום של 9910 ₪, אלא שסכום זה שולם מתוך סך החוב אשר עמד על 33,296 ₪, כאשר קרן הפיצוי היא 10,000 ₪ וריבית הפיגורים הגיעה לסך של 23,296 ₪, והדגישה כי הסכום ששולם בטרם ההסדר נזקף לטובת ריבית הפיגורים, כך שבעת קביעת הסדר התשלומים האחרון, לא הפרידו 90 ₪ בין סיום תשלום הקרן אלא סכום של 23,386 ₪, אשר כולל את מלוא סכום הקרן ותוספת של של 13,386 ₪ ריבית פיגורים אשר הצטברה בעקבות אי עמידת המבקש במועדי התשלום עד לאותה העת.

8. לסיכום טענה כי תכלית הפיצוי שהוטל על המבקש כוללת פיצוי אישי לנפגע העבירה אשר מהווה חלק מהעונש שהוטל על המבקש, כאשר אי גביית הפיצוי במלואו לרבות תוספת הפיגורים מהווה פגיעה ממשית בתכלית גזר הדין, ובמתלון עצמו אשר זכאי למלוא סכום החוב. הפנתה לפסיקה רלוונטית.

דיון והכרעה

9. הצדדים אינם חלוקים על כך שהסמכות לפטור מתשלום תוספת פיגורים נתונה לבית המשפט שהורה על תשלום הפיצוי, זאת בהתאם לסעיפים 69(א)(ביחד עם 77ג)(לחוק העונשין, ולו בלבד).

10. אין חולק כי המתלון זכאי לסכום החוב כולל תוספת הפיגורים שנצברה, והמבקש לא הצביע על טעות חישובית או טעות אחרת בכל הנוגע לגובה החוב ואופן צבירתו.

11. ככלל אין מקום לביטול תוספת הפיגורים המהווה חלק מחוב הפיצוי אשר נפסק לטובת המתלון נפגע העבירה, זאת להבדיל מחוב שמקורו בקנס שאז יש מקום להתחשבות בנתוני האישיים של הנאשם (ר' ע"פ 4919/14 שמעון אזולאי נ' מ. ישראל, ע"פ 10221/06 ג'ורן נ' מ. ישראל). כך גם יש לתת משקל של ממש לעמדתו של המתלון הזכאי למלוא סכום הפיצוי.
12. עם זאת, את הסמכות שניתנה לבית המשפט יש להפעיל ככל שמתקיימות נסיבות המצדיקות זאת, ובמקרה זה קיימות סיבות המצדיקות את הפחתת גובה החוב כפי שיפורט להלן.
13. ראשית, גובה סכום הפיצוי נקבע בית היתר גם בהתחשב בשיעור הנזק שנגרם לנפגע העבירה, ונשאלת השאלה האם ניתן לומר ולו בהערכה גסה כי ערך הפיצוי נשמר. בהתחשב בעובדה שהמבקש כבר שילם על חשבון החוב סכום של יותר מ-16,000 ₪ הגבוה באופן משמעותי מסכום הפיצוי (10,000 ₪), ובהתחשב בעובדה שבדעתי לקבל את הבקשה באופן חלקי בלבד, הרי שערך הפיצוי ולו במושגים ריאליים (ריבית רגילה) נשמר במידה רבה.
14. שנית, נסיבותיו האישיות של המבקש הינן חריגות בכל קנה מידה כמפורט לעיל. מדובר במי שסובל מנכות של 100 אחוזים, מתקיים מקצבת נכות, שנים היה מכור לסמים, כיום נגמל ומטופל במתאדון לאחר הליכי שיקום משמעותיים, מצבו הכלכלי בכי רע, ויכולתו להתפרנס כמעט ואינה קיימת.
15. שלישית, התרשמתי כי אי תשלום החוב במועד לא נבע מתוך רצון להתחמקות או זלזול, אלא בעיקר מפאת מצבו הכלכלי העגום של המבקש בצד נכותו הצמיתה, והעובדה שריצה תקופת מאסר ארוכה יחסית.
- בהקשר זה יודגש, כי חרף נסיבותיו האישיות החריגות, המבקש מצליח החל משנת 2021 לעמוד בהסדר התשלומים, וניכר כי הוא עושה מאמצים של ממש בהקשר זה, בין היתר מתוך רצון לקיים את גזר הדין במלואו.
16. רביעית, בשלב מסוים המתלון ויתר על תוספת הפיגורים לאחר שסבר שמדובר בסך של כ-2,000 ₪, אך בהמשך משנודע שהסכום גבוה בהרבה, חזר בו מהסכמתו, וזו זכותו כמובן. עם זאת, נכון לטעמי לתת לעובדה זו משקל מסוים במכלול השיקולים.
17. לאור כל האמור לעיל, אני סבור כי נכון לקבוע הפחתה מותנית של החוב, ולאפשר למבקש לשלם סכום משמעותי בתוך פרק זמן שיקבע, שאז תוספת הפיגורים שנותרה לתשלום תבוטל. בכך גם יוכל המשיב 2 לזכות בסכום הפיצוי בתוך פרק זמן קצר יחסית במקום הסדר התשלומים שצפוי להסתיים רק בשנת 2034. מובהר כי ככל שהמבקש לא ישלם את הסכום שיקבע עד למועד שיקבע, ההפחתה תבוטל והחוב יוותר על כנו ללא ההפחתה.
18. לאור כל האמור לעיל אני קובע כדלקמן:
- המבקש ישלם סך של 10,000 ₪ (להלן: "הסכום") וזאת עד ליום 01.06.2025.
- ככל והסכום ישולם במועד יבוטל החוב והתיק ייסגר.
- עד לתשלום הסכום המבקש ימשיך בהסדר התשלומים הנוכחי וכל תשלום במסגרת ההסדר ינוכה מהסכום.
- ככל והמבקש לא ישלם את הסכום עד ליום 01.06.25 יעמוד על כנו מלוא סכום החוב ללא ניכוי תוספת הפיגורים, קרי המצב יושב לקדמותו בהתאם להסדר התשלומים הקיים.
19. למען הסר ספק מובהר כי הדיון הקבוע ליום 15/12/24 מבוטל בזאת.
20. להודיע לצדדים.
- ניתנה היום, כ"ב אלול תשפ"ד, 25 ספטמבר 2024, בהעדר הצדדים.